

Đỗ Duy Ngọc – Sài Gòn ngày phong tỏa thứ sáu mươi

06/9/2021

Thế là đã tròn hai tháng Sài Gòn bị phong tỏa từ giãn cách theo chỉ thị 16, rồi 16+ và siết chặt giới nghiêm. Gần cả ngàn điểm bị cách ly, rào chắn, giăng dây, dựng khung kẽm nhưng người nhiễm vẫn nhiều, tử vong vẫn cao. Người dân có tiền cũng ngao ngán, lo âu mà người lao động nghèo lại càng bế tắc, đang thấy rõ cái đói đang đe dọa. Nhà nước cũng tìm mọi cách để trấn an dân chúng bằng nhiều cách, cũng đề ra nhiều biện pháp để không có ai phải đói trong mùa dịch. Nhưng các kế hoạch lại không thực hiện được trọn vẹn vì hệ thống lãnh đạo ở địa phương thiếu khả năng và óc tổ chức, thiếu trách nhiệm và không sâu sát địa bàn mình phụ trách. Kết quả là dân kêu, nhiều nơi dân liều mình ra đường kéo nhau đi bộ đến cơ quan, trụ sở phường, xã để kêu cứu. Chủ trương không để sót ai, không ai thiếu ăn nhưng thực tế lọt tên, sót tên quá nhiều gây căm phẫn trong dân. Trách nhiệm này do đội ngũ cán bộ phường xã không có khả năng làm việc. Lâu nay chỉ là viên chức hành chánh, quản lý

nhân dân địa phương chứ không có óc tổ chức, điều hành nhân sự và tổ chức công việc. Từ đó đưa đến hậu quả khiến dân ta thán. Đó là chưa kể thành phần vô trách nhiệm và ăn chặn, chia chác những hỗ trợ của nhà nước cho thân nhân và phe cánh của mình.

Phong toả, cách ly, giãn cách quá dài khiến cho dân đuối sức, các doanh nghiệp cũng cùng đường phá sản. Ngay những người buôn bán nhỏ bằng những cửa hàng, quán nhỏ cũng cạn vốn, buôn xuôi. Những sạp hàng ở các chợ sau thời gian dài không hoạt động, hàng hoá hư hỏng, mốc thiu đành phải đổ bỏ, xem như vốn liếng chẳng còn.

Hôm qua nghe phong phanh sẽ sớm giảm giãn cách từ 15.9, cũng vội mừng. Nhưng rồi cũng ngay chiều hôm qua, ông Đức Hải thông báo đó là tin giả. Và từ 15.8, Ông Phan Văn Mãi, Phó bí thư Thường trực Thành ủy đã phát biểu hiện nay tình hình dịch bệnh tại thành phố đang diễn biến phức tạp, số ca nhiễm vẫn còn cao, hệ thống điều trị quá tải, công tác tiếp nhận điều trị có lúc có nơi chưa đáp ứng kịp, tỉ lệ tử vong chưa giảm. Các tỉnh lân cận có số ca nhiễm tăng nhanh, nguy cơ tái bùng phát mạnh hơn, khốc liệt hơn nếu mất cảnh giác, chủ quan. Do đó, thành phố sẽ phải kéo dài thời gian giãn cách xã hội thêm một tháng để từng bước đưa TP.HCM trở về trạng thái bình thường mới. Mới đây người dân đặt câu hỏi TP.HCM giãn cách theo kịch bản nào sau ngày 6.9? Thành phố vẫn chưa có câu trả lời cụ thể cho dân yên lòng. Cũng vẫn đang loay hoay, cũng chưa tìm đường ra tốt nhất.

Trên mạng vẫn lắm tin về kế hoạch sau ngày 15.9 với nhiều chi tiết, nhưng Ông Phạm Đức Hải, Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng nhân dân thành phố lại bảo tin giả. Vậy tin nào là chính xác đây? Mạng cũng tin giả, đài cũng có tin giả, báo cũng đầy tin giả, bó tay vậy.

Thế là xong, mong đợi sớm được thoát tù hãm, được ra đường kiếm sống, được có cuộc sống bình thường sẽ không thực hiện được, đành chờ thêm thời gian nữa. Thì chờ thôi, cũng như phải chờ mũi vaccine thứ 2 vậy. Tất cả đều thụ động trong tư thế nước đến chân thì nhảy, chẳng có một kế hoạch chuẩn bị dài hơi nào. Lãnh đạo thành phố cho rằng bảo đảm tỉ lệ tiêm chủng vắc xin có ý nghĩa quyết định chiến lược phòng chống dịch. Nhưng theo ông Mãi, mặc dù thành phố đã chủ động tìm mua vắc xin từ sớm và được Chính phủ chấp thuận

nhưng hiện nay vẫn rất khó khăn về nguồn cung. Biết rõ vũ khí có thể chống được kẻ thù nhưng lại không được trang bị thì lấy đâu mà chiến đấu. Thua thôi! Biết sắp hết đạn dược mà không có kế hoạch chuẩn bị để tiếp ứng thì đánh nhau bằng tay không và nước bọt à. Thế là lỗi chủ quan chứ gì nữa. Cả một thời gian khá dài, các nước bị bùng phát dịch. Lẽ ra những người biết lo xa, có tầm nhìn đã chuẩn bị vũ khí là vaccine hầu đáp ứng khi dịch đến. Đằng này lại tự mãn với thành tích, khi thế giới rần rần sử dụng vaccine để giảm dịch thì mới lập quỹ kiểm tiền mua vaccine. Tiền thu được lại bỏ ngân hàng khi vaccine đang là mặt hàng nóng cả thế giới săn tìm. Cho nên khi cần chẳng còn nơi bán, chỉ chờ rồi chạy vạy xin khắp nơi. Ai cho lấy nấy chẳng có một kế hoạch gì được nữa vì chẳng có thể chủ động.

Và thế là trong tình hình dầu sôi lửa bỏng, cần vaccine để cứu thì lãnh đạo bùi ngủi mà bảo rằng cũng đang tiếp tục đàm phán để mua vaccine trong đó có 5 triệu liều vaccine của Moderna. Tuy nhiên, hiện nay nhu cầu trên thế giới muốn có vaccine Moderna rất cao, nên việc đàm phán mua loại vaccine này rất khó khăn, nhất là việc đưa vaccine về trong tháng 10-2021. Người chích Moderna từ cuối tháng 7, hạn 28 ngày và tối đa 42 ngày, giờ tận tháng 10 mới có thể có thuốc thì xem như chuyện tiêm chủng thành công cốc. Đối tượng chích Moderna là nhóm người dễ nhiễm bệnh và đưa đến tình trạng nặng nhất. Đó cũng là nhóm dễ tử vong khi bị nhiễm. Thế giới ưu tiên tiêm chủng và theo dõi kỹ lứa tuổi này, nhưng ở ta thì chỉ làm được nửa đường rồi đành để đó. Nghe đồn sẽ chích trộn với Pfizer, báo chí bắt đầu đưa tin một số nước đã thực hiện kiểu đấy nhưng hậu quả thế nào thì cũng chẳng ai đoán được vì tất cả đều là thử. Ngay vaccine đang được chích lan tràn khắp nơi cũng chỉ là thử để đối phó kịp thời cơn bùng phát của dịch. Di chứng của nó đối với tế bào, với ADN, với Gen của người được chích cũng chưa có báo cáo rõ ràng vì tất cả đều mới quá, chưa có báo cáo cụ thể. Cho nên đám khoa học gia Antivaccine, tức chống vaccine như TS Mike Yeadon hay Bác sỹ Dr. Vladimir Zelenko người Do Thái người đã tự hào chữa trị hàng ngàn bệnh nhân nhiễm virrus Vũ Hán trong đó có cả Tổng thống Donald Trump, luật sư Rudy Giuliani, Lizman, tổng thống Brazil Bolsonaro... cũng là những bệnh nhân của ông. Các ông này và nhiều người nữa lên án vaccine và cho đó là một âm mưu. Nhưng những người xứ nghèo như Việt Nam thì cần vaccine để thoát khỏi cơn đại dịch. Ai cũng mong được hai mũi để an tâm và để mong được sống, những lập luận của các ông đành để ngoài tai, chẳng cần biết ai

âm mưu và mục đích để làm gì, cứ nghe xong rồi bỏ. Điều đó cho thấy dân ta thực tế, chấp nhận để sống đã, mọi chuyện tính sau.

Vấn đề bây giờ của chúng ta là bao giờ dịch giảm? Hiện nay ở Mỹ phải đối mặt với làn sóng dịch lần thứ 4, trước bối cảnh chiến dịch tiêm chủng quốc gia bị trì trệ và biến chủng Delta lây lan mạnh. Số ca mắc mới, nhập viện và tử vong tại nước này ngày càng tăng.

Tuy nhiên, sau khi đạt đỉnh điểm, số ca trên sẽ giảm dần. Tại Anh, nơi Delta là biến chủng thống trị, số ca mắc mới mỗi ngày giảm từ 60.000 vào giữa tháng 7 chỉ còn 30.000 chỉ trong hai tuần.

Ở Ấn Độ, số ca mắc mới mỗi ngày đã chạm đỉnh điểm 400.000 ca vào mùa xuân. Các chuyên gia ước tính trên thực tế con số này cao hơn gấp 20 lần. Tuy vậy, vào tháng 6, số ca nhiễm đã giảm mạnh.

Các nhà khoa học đang nỗ lực tìm hiểu nguyên nhân những đợt bùng dịch do biến thể Delta ở hai điểm nóng này có thể đi tới hồi kết, dù chỉ mang tính tạm thời.

Thế còn ở Việt Nam, đặc biệt là ở thành phố này, bao giờ mới đến thời điểm giảm. Những con số người nhiễm trong những ngày gần đây vẫn không thấy giảm, có lúc còn cao hơn bình thường và lãnh đạo bảo đó là con số đã đoán trước được nên nhân dân không phải lo. Chết thế mà bảo không lo sao được. Cứ trở nặng là tiêu vì thiếu thiết bị, thiếu nhân lực, thiếu giường nằm, sao mà không lo. Con virus lo âu nhiều khi ám ảnh còn hơn con virus Vũ Hán.

Con số tử vong tuy có giảm nhưng thật sự vẫn còn cao so với các nước, đó là điều người ta lo lắng nhất. Nếu giảm giãn cách mà vẫn tụ tập đông người, vẫn tổ chức lễ lạc, vẫn còn những buổi tương tác xã hội thì chắc chắn không thể giảm dịch. Nói sống chung với virus không có nghĩa là chúng ta trở lại cuộc sống bình thường mà khi con virus còn tồn tại, cuộc sống và sinh hoạt của con người sẽ khác đi, không còn như xưa nữa. Thế giới đã phải đổi thay vì con virus đó.

Nhà nước ta đã bỏ qua mất cơ hội để có thể có những biện pháp và chuẩn bị để chống dịch hiệu quả hơn. Thế nhưng rồi tất cả đều quá trễ và loay hoay với mọi kế hoạch. Tình trạng bí đất của thành phố HCM trong cơn đại dịch với nhiều mất mát, đau thương đúng ra là bài học lớn để rút ra nhiều kinh nghiệm. Tiếc thay, nhà nước chưa làm được điều đó. Cách tập trung đến 13.000 người và dự trù lên đến 27.000 người trong khu cách ly, điều trị ở Bệnh viện điều trị dã chiến Thới Hoà, Bình Dương khiến cho nhiều người lo ngại. Bác sĩ đâu, y tá đâu, điều dưỡng đâu mà lo cho xuể? Cứ trở nặng là chết ngay tức thì. Giường bệnh kê sát nhau như những chiếc ghế trên bờ biển lúc đông người. Người chen chúc nhau trong cái mênh mông của căn nhà rộng mà không thấy một thiết bị y tế nào. Đã quá tải. Kiểu đông đúc như thế này chắc chắn điều kiện vệ sinh không được đảm bảo và sự lây nhiễm chắc là khó tránh và khi bệnh nhân trở nặng cũng chẳng có nhân viên y tế nào có mặt kịp thời để cứu họ. Đã diễn ra cảnh giành giật nhau hộp cơm, tranh nhau nước uống. Tình trạng như thế thì không bao giờ giảm được dịch mà biến thành ổ dịch khổng lồ.

Giáo sư Warren Bennis từng cố vấn an ninh cho 4 đời tổng thống Mỹ trong đó có Tổng thống John F. Kennedy và Ronald Reagan. Ông đã có một câu nói rất hay về sự khác biệt giữa khả năng lãnh đạo và khả năng quản lý mà ta cần suy ngẫm như sau: Quản Lý là làm việc cho đúng và Lãnh Đạo là làm cho đúng việc. (Management is doing things right. Leadership is doing the right things). Hình như ở ta đang có tình trạng giẫm chân nhau, không phân biệt ai là lãnh đạo và ai là quản lý.

Chúng ta mong lãnh đạo làm đúng việc và quản lý làm việc cho đúng để mọi chuyện được đi đúng đường, cơn dịch sớm qua đi và mọi người được trở lại cuộc sống. Kéo dài mãi thế này có thể không chết vì dịch mà chết vì túng đói và cùng quẫn. Sau cơn dịch này, mọi người chắc là sẽ sang chấn tâm lý cả. Thành phố sẽ lắm kẻ tưng tưng.

6.9.2021

Sài Gòn ngày lockdown thứ sáu mươi.

DODUYNGOC

